

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

PRO

Plaats : Apeldoorn
BRIN nummer : 15DN|00|PRO
Onderzoeksnummer : 276538
Datum onderzoek : 24 juni 2014
Datum vaststelling :

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 24 juni 2014 een onderzoek uitgevoerd op de Christelijke Praktijkschool De Boog in Apeldoorn, om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze school en over de naleving van wet- en regelgeving.

De Boog is een school voor praktijkonderwijs en heeft 138 leerlingen.

Aanleiding

De aanleiding voor dit kwaliteitsonderzoek is de tweejaarlijkse bezoeken-cyclus die de inspectie voor scholen voor praktijkonderwijs hanteert.

De Boog is voor het laatst in september 2012 bezocht en daarom voert de inspectie nu een kwaliteitsonderzoek uit.

Toe-zichthistorie

Tijdens het beperkte kwaliteitsonderzoek in 2012 zijn de resultaten en de kwaliteitszorg beoordeeld. Beide aspecten werden als voldoende beoordeeld. Het onderwijsleerproces is in 2012 niet onderzocht en beoordeeld.

Onderzoeksopzet

De inspectie vormt haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Bij dit onderzoek hebben we de indicatoren uit het zogenaamde kernkader onderzocht. Dit is het gedeelte uit het toezichtkader dat bij al onze kwaliteitsonderzoeken minimaal wordt beoordeeld.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen in de onderbouw de onderwijspraktijk hebben geobserveerd. De bovenbouwgroepen waren op stage.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het management, leraren en zorgfunctionarissen.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIES EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een kwaliteitsonderzoek zoals wij hebben uitgevoerd, leidt tot een zogenaamd toezichtarrangement voor kwaliteit en/of voor naleving. Een arrangement kan *basistoezicht* inhouden of juist *aangepast* toezicht in houden. In het eerste geval (bij basistoezicht) vinden wij de kwaliteit van voldoende niveau en is het daarom niet nodig om de school onder intensief toezicht te plaatsen. Als er echter teveel tekortkomingen zijn geconstateerd, wordt conform beslisregels geoordeeld dat de kwaliteit onvoldoende is en stellen we een aangepast arrangement vast voor zwakke of voor zeer zwakke kwaliteit en/of voor naleving.

Onze conclusie voor de Christelijke Praktijkschool De Boog is als volgt:

Op basis van het onderzoek kennen wij het basisarrangement toe omdat zowel de opbrengsten alsook de kwaliteit van het onderwijsproces op de onderzochte onderdelen van voldoende niveau is. Dit betekent dat wij op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.

Wij hebben geen tekortkomingen in de naleving van de wettelijke voorschriften vastgesteld.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit zijn gekomen. Eerst geven we een samenvattend algemeen beeld over de kwaliteit van het onderwijs op de Christelijke Praktijkschool De Boog. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen beeld

Wij beoordelen de kwaliteit van het onderwijs op de Christelijke Praktijkschool De Boog in Apeldoorn als voldoende. De opbrengsten zijn, afgemeten aan de prestaties van de leerlingen over de afgelopen drie jaar, voldoende. Ook de kwaliteit van het primaire proces (de lessen zelf) is van een voldoende niveau. De kwaliteitszorg is - op het borgingsaspect na - eveneens voldoende. De school heeft in de afgelopen jaren met veel inzet de individuele leerroute van leerlingen vorm en inhoud gegeven, waardoor leerlingen steeds meer eigenaar worden van hun eigen leerproces. Dit proces wordt de komende jaren verder ontwikkeld door het koppelen van diverse competenties en leerroutes aan het IOP.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3	4	5
1.1P	De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			•		
1.7	De leerlingen van het praktijkonderwijs functioneren naar verwachting in de vervolgopleiding of het werkveld.			•		

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het schoolklimaat is ondersteunend en gericht op een brede vorming		1	2	3	4
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning) (De school bestrijdt effectief achterstanden.)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief. (extra ondersteuning)		1	2	3	4
10.1	Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
10.2	De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.			•	
10.3	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.		•		

Nalevingsindicatoren 2013		ja	nee
N1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de onderzochte onderdelen (WVO, art. 24c en 24a).	•	
N2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de onderzochte onderdelen (art. 24c en 24 WVO).	•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het bovenstaande algemene beeld en kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: opbrengsten, onderwijsproces, zorg en ondersteuning en kwaliteitszorg.

Opbrengsten

De school maakt gebruik van de landelijke uitstroommonitor om haar uitstroomgegevens te verantwoorden. De uitstroom ligt in de afgelopen drie schooljaren boven de norm van 90 procent die de inspectie hanteert als het gaat om het succesvol plaatsen van leerlingen op een (gesubsidieerde) arbeidsplaats, (vervolg)scholingstraject of dagbesteding.

We merken hierbij op dat het aantal leerlingen dat een branchecertificaat op school behaalt elk jaar is gestegen en nu op of rond het landelijk gemiddelde ligt.

De bestendigheid van de plaatsing wordt eveneens als voldoende aangemerkt. De school maakt geen gebruik van de volgmodule van de uitstroommonitor. Uit de informatie van de school zelf blijkt evenwel dat een jaar na uitstroom meer dan 75 procent van de leerlingen op dezelfde of vergelijkbare werkplek of opleidingstraject zit.

Onderwijsproces

Een centraal element in de beoordeling van het onderwijs en leren op scholen voor praktijkonderwijs is de wijze waarop scholen in de afgelopen jaren de individuele leerroute van leerlingen hebben ingericht. Het werken met een individueel ontwikkelplan (IOP) moet in de lespraktijk herkenbaar zijn. Daarbij is het van belang dat in de verschillende fasen van het onderwijs de leerroute is gekoppeld aan het aanbod dat de leerling ontvangt en de keuzes die daarbij door de school en de leerlingen worden gemaakt. In de bovenbouwgroepen (de uitstroomfase) zal dit aanbod duidelijk zichtbaar moeten zijn in relatie met het uitstroomprofiel van de leerling. Het aanbod is tevens gekoppeld aan de verschillende competenties en (arbeids)vaardigheden die de leerling nodig heeft om binnen de domeinen van het praktijkonderwijs (wonen, werken, vrije tijdsbesteding en burgerschap) te kunnen functioneren.

Wij stellen vast dat op de Christelijke Praktijkschool De Boog voor alle leerlingen een IOP is opgesteld en dat momenteel bij de intake van nieuwe leerlingen een ontwikkelingsperspectief (OPP) wordt opgesteld. Bij dit laatste zijn ook de ouders betrokken. Het IOP- en OPP-format is door de school zelf ontwikkeld en bevat alle relevante informatie over de leerling, inclusief verwachtingen rondom het uitstroomperspectief. Het IOP is een dynamisch document dat periodiek

wordt bijgesteld naar aanleiding van de evaluatie- en coachingsgesprekken over de vastgelegde doelen en afspraken in het IOP. Een volgende stap waar de school momenteel mee bezig is betreft de koppeling van competenties en vaardigheden aan de leerroute van de leerlingen. In de onderbouw (leerjaar 1 en 2) betreft het vooral algemene vaardigheden en competenties, in de bovenbouwgroepen (leerjaar 3, 4 en 5) komen hier vakcompetenties, stagecompetenties en andere relevante vaardigheden bij. De leerdoelen van de leerlingen worden regelmatig geëvalueerd, besproken en vastgelegd in het (digitale) IOP-dossier. Op basis van de ervaringen van de leerling zelf, opgedaan tijdens de verschillende stage's (interne en externe stage) wordt het planningsaanbod in het IOP al dan niet bijgesteld.

Aangezien op de dag van het inspectieonderzoek de bovenbouwgroepen op stage waren hebben wij in die groepen niet kunnen vaststellen hoe in de praktijk de individuele leerroute is ingericht. Uit gesprekken, documenten, dossieronderzoek en lesobservaties in de onderbouw krijgen wij de indruk dat er sprake is van een goede opzet van de individuele leerroute in alle leerjaren. Wel zal er regelmatig afstemming plaats moeten vinden tussen het AVO-team en de praktijkdocenten om een doorgaande lijn te waarborgen. Op basis van bovenstaande worden de indicatoren 10.1, 10.2 en 10.3 als voldoende beoordeeld.

De kwaliteit van het primaire proces wordt als voldoende beoordeeld. Bij het beoordelen van de leskwaliteit hanteren we de norm dat een indicator in driekwart van de bijgewoonde lessen in voldoende mate moet zijn aangetroffen om op schoolniveau als voldoende te worden beoordeeld.

Uit enquêtes onder leerlingen en ouders blijkt dat leerlingen in het algemeen met plezier naar school gaan en zich veilig voelen. Ook de inspectie stelt vast dat er sprake is van een prettig schoolklimaat waar leerlingen en docenten respectvol met elkaar omgaan.

In het algemeen wordt op De Boog efficiënt gebruik gemaakt van de beschikbare onderwijstijd en is er sprake van een duidelijke uitleg en actieve betrokkenheid van leerlingen bij de lesactiviteiten. De school heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de kwaliteit van de lessen en het klassenmanagement. Lessen moeten onder andere opgebouwd zijn rondom het directe instructiemodel (DIM). Het geven van feedback aan leerlingen is in de lessen zelf sporadisch waargenomen, maar op schoolniveau wordt dit in voldoende mate gerealiseerd, o.a. tijdens de coachingsgesprekken door de mentor (onderbouw) of trajectbegeleider (bovenbouw).

Zorg en ondersteuning

De school volgt op een systematische wijze de voortgang en ontwikkeling van de leerlingen met behulp van (genormeerde) toetsen en instrumenten. Dit doet zij deels via methodegebonden toetsen gericht op de referentieniveau's taal en rekenen. Aan de hand van die toetsen worden leerlingen in zogenaamde modulegroepen geplaatst waar zij op hun niveau, groepsdoorbrekend, les krijgen in taal en/of rekenen.

Voor leerlingen met een specifieke zorgbehoefte of een indicatiestelling is een handelingsplan opgesteld. Het handelingsplan wordt planmatig uitgevoerd. Zoals bij het onderwijsproces is beschreven worden leerlingen intensief begeleid en besproken tijdens het leerlingoverleg door hun mentor of trajectbegeleider.

Kwaliteitszorg

De school hanteert een cyclus van diverse kwaliteitszorginstrumenten waarmee zij systematisch de kwaliteit van het onderwijs evalueert. De opbrengsten worden geëvalueerd en verantwoord aan de hand van de landelijke uitstroommonitor praktijkonderwijs. De school is zich bewust van toekomstige risico's als het gaat om plaatsing van leerlingen bij ROC-instellingen of op de reguliere en gesubsidieerde arbeidsmarkt. Om die reden zijn er afspraken met het ROC gemaakt ten aanzien van leerlingen die doorstromen naar de Entree-opleiding.

Via de ProZo!-enquêtes, functioneringsgesprekken en lesobservaties met behulp van een kijkwijzer heeft de school zicht op de kwaliteit van het onderwijs en leren. De verbeter- en aandachtspunten die hieruit voortvloeien worden opgenomen in het schoolontwikkelingsplan voor de periode 2014-2018, en in het jaarplan 2014-2015. Onderwerpen die in het nieuwe schooljaar op de rol staan zijn o.a. het opbrengstgericht werken in de klas, de verdere invoering en implementatie van Presentis, veilige school/sociaal vaardige leerlingen, handelingsgericht werken, ICT en communicatie met ouders.

Via een cyclisch model wordt op een planmatige wijze gewerkt aan de verbetering van het onderwijs en leren op school. Wel stellen wij vast dat de plannen op onderdelen concreter uitgewerkt kunnen worden en dat in het format van het jaarplan tussentijdse evaluaties ontbreken.

Binnen de kwaliteitszorg wordt een onderdeel als onvoldoende beoordeeld, te weten het borgen van gerealiseerde kwaliteit. In de gesprekken wordt aangegeven dat het monitoren en vastleggen van afspraken, procedures in diverse documenten en protocollen een verbeterpunt is. Ook het gegeven dat veel zaken momenteel de revue passeren en nog niet zijn afgerond is voor de inspectie een reden om het borgingsaspect op dit moment als onvoldoende te beoordelen. Daarbij speelt tevens een rol dat door personele omstandigheden de

werkdruk en werkbelasting bij het management hoog is. Dit is een risico voor de verdere schoolontwikkeling.